

Socialavgifter

Sammanfattning

I betänkandet behandlar utskottet motioner om socialavgifter från den allmänna motionstiden 2011. Motionerna tar bl.a. upp frågor om lägre socialavgifter för mindre företag och företag i glesbygd.

Utskottet avstyrker samtliga motioner.

I betänkandet finns tre reservationer (MP, SD, V).

Utskottet föreslår att ärendet avgörs efter endast en bordläggning.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	4
Utskottets överväganden	5
Socialavgifter	5
Reservationer	8
1. Lägre socialavgifter, punkt 1 (MP)	8
2. Lägre socialavgifter, punkt 1 (SD)	8
3. Övrigt om socialavgifter, punkt 2 (V)	9
<i>Bilaga</i>	
Förteckning över behandlade förslag	10
Motioner från allmänna motionstiden hösten 2011	10

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Lägre socialavgifter

Riksdagen avslår motionerna

2011/12:Sk387 av Sten Bergheden och Eliza Roszkowska Öberg (båda M) yrkande 3,

2011/12:Sf298 av Kerstin Lundgren (C),

2011/12:Sf335 av Edward Riedl (M),

2011/12:Sf336 av Edward Riedl (M),

2011/12:Sf349 av David Lång och Lars Isovaara (båda SD) och

2011/12:MJ469 av Tina Ehn m.fl. (MP) yrkande 1.

Reservation 1 (MP)

Reservation 2 (SD)

2. Övrigt om socialavgifter

Riksdagen avslår motionerna

2011/12:Sf221 av Andreas Carlson (KD),

2011/12:Sf324 av Phia Andersson och Ann-Christin Ahlberg (båda S) och

2011/12:A206 av Josefin Brink m.fl. (V) yrkande 9.

Reservation 3 (V)

Utskottet föreslår att ärendet avgörs efter endast en bordläggning.

Stockholm den 22 mars 2012

På socialförsäkringsutskottets vägnar

Gunnar Axén

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Gunnar Axén (M), Tomas Eneroth (S), Mikael Cederbratt (M), Lars-Arne Staxäng (M), Eva-Lena Jansson (S), Ulf Nilsson (FP), Shadiye Heydari (S), Solveig Zander (C), Jasenko Omanovic (S), Saila Quicklund (M), Gunvor G Ericson (MP), Emma Henriksson (KD), David Lång (SD), Gunilla Nordgren (M), Annelie Karlsson (S), Christina Høj Larsen (V) och Tomas Nilsson (S).

Redogörelse för ärendet

Utskottet behandlar i detta betänkande nio motionsyrkanden om socialavgifter som väckts under den allmänna motionstiden 2011.

En redovisning av motionsyrkandena finns i bilagan.

Utskottets överväganden

Socialavgifter

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motioner bl.a. om lägre socialavgifter för mindre företag och för företag i glesbygd, högre socialavgifter för allmänna visstidsanställningar samt avgiftsfrihet för andra ideella föreningar än idrottsföreningar.

Jämför reservationerna 1 (MP), 2 (SD) och 3 (V).

Gällande ordning

Socialavgifter tas ut för att finansiera de sociala trygghetssystemen och består dels av arbetsgivaravgifter för anställda, dels av egenavgifter som främst avser fysiska personer som bedriver aktiv näringsverksamhet. Till dessa avgifter kommer en allmän löneavgift.

Arbetsgivaravgifterna uppgår till 22,21 procent av avgiftsunderlaget som utgörs av löner, arvoden och andra ersättningar för arbete. Egenavgifterna uppgår till 19,76 procent av avgiftspliktiga nettotinkomster. Den allmänna löneavgiften uppgår till 9,21 procent och baseras på samma underlag som arbetsgivaravgiften och egenavgiften. Arbetsgivaravgiften och den allmänna löneavgiften uppgår därmed till 31,42 procent medan egenavgiften och den allmänna löneavgiften uppgår till 28,97 procent av avgiftsunderlaget.

En reduktion av arbetsgivaravgifterna och den allmänna löneavgiften med 10 procent får göras i stödområden (vissa kommuner och församlingar i Norrbottens, Västerbottens, Jämtlands, Västernorrlands, Gävleborgs, Dalarnas och Värmlands län) med högst 7 100 kronor per månad. Motsvarande reduktion får göras av egenavgifterna och den allmänna löneavgiften med högst 18 000 kronor per år. Takbeloppen har införts för att stödet ska falla inom ramen för sådant stöd av mindre betydelse som kan ges enligt EU:s regelverk för statsstöd. Kommuner, landsting, statliga myndigheter, statliga affärsdrivande verk och registrerade trossamfund är undantagna från möjligheten att göra detta avdrag. Reglerna ska inte heller tillämpas på bl.a. jordbruks-, fiske- och transportverksamheter.

Vid beräkningen av egenavgifter för enskilda näringsidkare och fysiska personer som är delägare i handelsbolag kan avdrag göras med 5 procent av avgiftsunderlaget för inkomst av aktiv näringsverksamhet, dock högst med 10 000 kronor per år. Som förutsättning för avdraget gäller att avgiftsunderlaget överstiger 40 000 kronor och att den avgiftsskyldige vid årets ingång har fyllt 26 men inte 65 år samt att avdraget uppfyller villkoren i EU:s regelverk för stöd av mindre betydelse.

Ersättning till idrottsutövare från ideella föreningar som har till huvudsyfte att främja idrottslig verksamhet är avgiftsfri om ersättningen under året inte har uppgått till ett halvt prisbasbelopp.

Motionerna

Lägre socialavgifter

I motion 2011/12: MJ469 yrkande 1 av Tina Ehn m.fl. (MP) begärs ett tillkännagivande om vikten av sänkt arbetsgivaravgift. Det är den enskilda åtgärd som skulle betyda mest för alla ensamföretagares mod att anställa. Enligt motionärerna skulle en sänkt arbetsgivaravgift för småföretag gynna företaget på plats och därmed gynna landsbygdens företagare.

I motion 2011/12: Sf349 av David Lång och Lars Isovaara (SD) begärs ett tillkännagivande om sänkt arbetsgivaravgift för arbetstillfällen i glesbygd. För en långsiktigt levande svensk landsbygd måste svenska företag som verkar i stödområden få förbättrade möjligheter att överleva och konkurrera genom en geografiskt differentierad arbetsgivaravgift.

I motion 2011/12: Sf336 av Edward Riedl (M) begärs ett tillkännagivande om möjligheten att införa ekonomiska frizoner i glesbygdsområden. För att främja småföretagande skulle regeringen kunna se över möjligheten att i glesbygdsområden underlätta anställningar genom exempelvis reducerade arbetsgivaravgifter för nystartade företag.

I motion 2011/12: Sf335 av Edward Riedl (M) begärs ett tillkännagivande om att se över möjligheterna att förbättra regelverken och arbetsgivaravgifterna för småföretag. Storleken på arbetsgivaravgiften påverkar sysselsättningen och företagets expansionsmöjligheter.

I motion 2011/12: Sk387 yrkande 3 av Sten Bergheden och Eliza Roszkowska Öberg (M) begärs ett tillkännagivande om att se över möjligheten att sänka arbetsgivaravgifterna för småföretag. Även om många småföretag vill anställa är de höga kostnaderna avskräckande. Det måste därför bli mindre kostsamt att anställa för småföretag.

I motion 2011/12: Sf298 av Kerstin Lundgren (C) begärs ett tillkännagivande om att sänka arbetsgivaravgifterna som en del i att stärka företagarkinjen och en framtida skatteväxling. Konkurrenskraften och tillväxtmöjligheterna skulle på detta sätt kunna öka för de små företagen.

Övrigt om socialavgifter

I motion 2011/12: Sf324 av Phia Andersson och Ann-Christin Ahlberg (S) begärs ett tillkännagivande om att byta namn på arbetsgivaravgifter till löntagaravgifter.

I kommittémotion 2011/12: A206 yrkande 9 av Josefin Brink m.fl. (V) begärs ett tillkännagivande om att se över möjligheten att ta ut en högre arbetsgivaravgift för allmänna visstidsanställningar än för tillsvidareanställningar och övriga anställningsformer.

I motion 2011/12:Sf221 av Andreas Carlson (KD) begärs ett tillkännagivande om en utredning i syfte att idrottens positiva regler för arbetsgivaravgifter ska omfatta alla ideella organisationer. Idrotten har med detta undantag en stor förmån som betyder mycket för rörelsens verksamhet och utveckling.

Utskottets ställningstagande

Lägre socialavgifter

För socialförsäkringssystemets legitimitet är det enligt utskottet principiellt viktigt att så långt som möjligt upprätthålla ett samband mellan de socialavgifter som betalas och de förmåner som dessa avgifter är avsedda att finansiera. Riksdagen har emellertid i flera fall frångått principen om samband mellan avgifter och förmåner och ställt sig bakom olika förslag om nedsättning av socialavgifterna eftersom det har ansetts nödvändigt att använda avgifterna för andra syften än de föreskrivna, t.ex. för sysselsättningskapande åtgärder. Utskottet, som anser att det är angeläget att olika åtgärder vidtas för att stimulera framför allt de små företagens vilja att växa, bl.a. genom att anställa, kan konstatera att ett antal åtgärder vidtagits som syftar till att stimulera nyanställningar, öka sysselsättningen och uppmuntra till företagande.

Utskottet konstaterar också att den befintliga möjligheten att reducera avgiftsunderlaget för arbetsgivaravgifterna, egenavgifterna och den allmänna löneavgiften i stodområden har utformats så att det relativt sett gynnar små företag i glesbygd. Enligt utskottets mening får dock frågan om ytterligare nedsättning eller andra begränsningar av avgiftsuttaget övervägas i ett annat sammanhang. Motionerna 2011/12:Sk387 yrkande 3, 2011/12:Sf298, 2011/12:Sf335, 2011/12:Sf336, 2011/12:Sf349 och 2011/12: MJ469 yrkande 1 avstyrks därmed.

Övrigt om socialavgifter

Utskottet har vid flera tidigare tillfällen uttalat att undantaget för idrottsföreningar från att i vissa fall betala arbetsgivaravgifter inte bör utvidgas. I betänkande 2010/11:SfU7 Socialavgifter hänvisade utskottet till principen om att alla ideella organisationer bör behandlas lika och påminde om att det var angeläget att regeringen övervägde möjligheterna att avskaffa undantaget för idrottsföreningar och tog initiativ till översyn av gällande regler. Utskottet ser inga skäl att föreslå ett tillkännagivande om ett utvidgat undantag och avstyrker därför motion 2011/12:Sf221.

I likhet med vad utskottet tidigare har anfört, bl.a. i betänkande 2009/10: SfU16, anser utskottet inte att anställningars längd ska styras med arbetsgivaravgifter. Utskottet avstyrker därmed motion 2011/12:A206 yrkande 9 om högre arbetsgivaravgifter för visstidsanställningar. Utskottet avstyrker även motion 2011/12:Sf324 om ändrat namn på arbetsgivaravgifter.

Reservationer

Utskottets förslag till riksdagsbeslut och ställningstaganden har föranlett följande reservationer. I rubriken anges vilken punkt i utskottets förslag till riksdagsbeslut som behandlas i avsnittet.

1. Lägre socialavgifter, punkt 1 (MP)

av Gunvor G Ericson (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion

2011/12:MJ469 av Tina Ehn m.fl. (MP) yrkande 1,

bifaller delvis motionerna

2011/12:Sk387 av Sten Bergheden och Eliza Roszkowska Öberg (båda M) yrkande 3,

2011/12:Sf298 av Kerstin Lundgren (C) och

2011/12:Sf335 av Edward Riedl (M) samt

avslår motionerna

2011/12:Sf336 av Edward Riedl (M) och

2011/12:Sf349 av David Lång och Lars Isovaara (båda SD).

Ställningstagande

Sänkt arbetsgivaravgift är fortfarande den enskilda åtgärd som skulle betyda mest för alla ensamföretagares mod att anställa och som gynnar lokala företag. Sänkt arbetsgivaravgift för småföretag kommer att gynna landsbygdens företagare och sänka kostnaderna för de minsta företagen när de anställer ytterligare en person.

2. Lägre socialavgifter, punkt 1 (SD)

av David Lång (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion

2011/12:Sf349 av David Lång och Lars Isovaara (båda SD),

bifaller delvis motion

2011/12:Sf336 av Edward Riedl (M) och
avslår motionerna

2011/12:Sk387 av Sten Bergheden och Eliza Roszkowska Öberg (båda M)
yrkande 3,

2011/12:Sf298 av Kerstin Lundgren (C),

2011/12:Sf335 av Edward Riedl (M) och

2011/12:MJ469 av Tina Ehn m.fl. (MP) yrkande 1.

Ställningstagande

I Norge finns ett system med geografiskt differentierade arbetsgivaravgifter, vilket innebär avsevärt lägre avgifter i glesbygden. För en långsiktigt levande svensk glesbygd måste också svenska företag som verkar i stödområden få förbättrade möjligheter att överleva och konkurrera genom geografiskt differentierade arbetsgivaravgifter.

3. Övrigt om socialavgifter, punkt 2 (V)

av Christina Höj Larsen (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion

2011/12:A206 av Josefin Brink m.fl. (V) yrkande 9 och
avslår motionerna

2011/12:Sf221 av Andreas Carlson (KD) och

2011/12:Sf324 av Phia Andersson och Ann-Christin Ahlberg (båda S).

Ställningstagande

I syfte att skapa incitament för arbetsgivarna att tillsvidareanställa och täcka de kostnader som visstidsanställningar orsakar bör en högre arbetsgivaravgift tas ut för allmänna visstidsanställningar, såsom behovs-, tim- och projektanställningar, men inte för provanställningar och vikariat. Möjligheten att ta ut en högre arbetsgivaravgift för allmänna visstidsanställningar bör därför ses över.

BILAGA

Förteckning över behandlade förslag

Motioner från allmänna motionstiden hösten 2011

2011/12:Sk387 av Sten Bergheden och Eliza Roszkowska Öberg (båda M):

3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att se över möjligheten att sänka arbetsgivaravgifterna för småföretag.

2011/12:Sf221 av Andreas Carlson (KD):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en utredning om att idrottens positiva regler för arbetsgivaravgifter ska omfatta alla ideella organisationer.

2011/12:Sf298 av Kerstin Lundgren (C):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att sänka arbetsgivaravgifterna som en del i att stärka företagarlinjen och en framtida skatteväxling.

2011/12:Sf324 av Phia Andersson och Ann-Christin Ahlberg (båda S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att byta namn på arbetsgivaravgifter till löntagaravgifter.

2011/12:Sf335 av Edward Riedl (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att se över möjligheterna att förbättra regelverken och arbetsgivaravgifterna för småföretag.

2011/12:Sf336 av Edward Riedl (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om möjligheten att införa ekonomiska frizoner i glesbygdsområden.

2011/12:Sf349 av David Lång och Lars Isovaara (båda SD):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om sänkt arbetsgivaravgift för arbetstillfällen i glesbygd.

2011/12:MJ469 av Tina Ehn m.fl. (MP):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om vikten av sänkt arbetsgivaravgift.

2011/12:A206 av Josefin Brink m.fl. (V):

9. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att se över möjligheten att ta ut en högre arbetsgivaravgift för allmänna visstidsanställningar än för tillsvidareanställningar och övriga anställningsformer.